

SABADELL FEDERAL

Setmanari porta-veu del Partit Federal

Redacció i Administració: Jardí, 7 i 9

Els originals no's tornen.

Dels articles ne son responsables els seus respectius autors.

SUBSCRIPCIÓ MENSUAL . . . 50 CÉNTS.

NOMBRE SOLT . . . 10 »

Per França, la heròica

Sabadell, la nostra ciutat mare, la que rilma la cançó dels pobles nous amb la veu potent de les màquines de ferro, entonarà demà un himne de germanor en honor de França, la llibertadora.

Tots els cors pletòrics d'un ideal sà, totes les ànimes virils que breguen pels ideals de llibertat i de justícia, s'ajuntaran demà en fraternal banquet, en comunió sagrada, per a dedicar un record d'admiració pels quins ofereixen llur sang en holocauste de França, la llibertadora, i un record pietós pels germans nostres, els d'aquí i els d'allà, que han donat llur vida per a salvar la França heròica, la nació exemple, la nació mare de la cultura llatina.

Emprò no tots els quins coven en llurs cors el sagrat ideal, podran tenir seient en aquesta comunitat. Els humils, els quins breguen per a portar-se diàriament un moç de pa a la boca, tots els quins nodreixen el dolor universal, no hi podran pas aixecar la copa en aquesta comunió fraternal, car seran absents d'aquell germanívol entusiasme.

La seva absència, emprò, no serà absència. Si l'afrosa economia social en que viuen no'ls hi permet tenir-hi el cos, llur ideal els hi permetrà portar-hi l'esperit. I quan en el caldejat saló, aon nodreixin la còrpora els poderosos, dels llavis dels seients brollin entusiasmes parlaments per a enaltir a la nació veïna, l'esperit dels humils, fluctuant per l'espai, els hi donarà coratge per a rendir junts homenatge a l'heroïsme de França, la lliberadora.

I serà Sabadell, la nostra ciutat mare, la que demà ritmarà un himne de germanor en honor de França, la heròica.

La guerra per la Llibertat

Un dibuixant, ingenuu, va fer d'un àngel i d'un lli el símbol de la Pau, però malgrat aquesta imatge, existeix entre nosaltres l'home qui odia tots els desamors i totes les violències, que porta en la seva ànima una mica d'aquelles d'en Tolstoy, de la Berta de Suttner i d'en Pi i Margall; que estima la germandat humana com a únic ideal de perfecció en la vida i que sent un horror a totes aquestes baralles tràgiques de les nacions. Aquest home vol ésser el símbol de la Pau personificada seguint un anti-militarista convençut, creient fervorós de l'Hervé quan parlava de clavar en un femer la bandera de Wagram; aquest home avui és l'àngel de la pau sense ales i en el lli de la seva ànima hi porta el cor com una eucaristia d'amor.

En aquests moments tan grans en l'història humana, encara n'hi han d'homes d'aquests, encara hi ha qui li sembla mentida aquests dos anys de devastació humana,

seguint-li un motiu més per a afermar les seves ideologies de color de rosa. Però hi ha dret a sentir-se anti-militarista, a sentir-se anti-guerrer, però que creguin també que la guerra de les nacions—com les baralles dels homes—no és fàcil que s'extingeixin del món, perquè sempre on posa el peu dret un Jesús, un Judes hi avença desseguida el peu esquerra.

Totes les lluites de la vida son una guerra sorda, tan brutal, tan formidable, tan terrible com la que és desenrotlla en l'Occident i en l'Orient de la vella Europa. Aquests ascetes de la pau creuen que al món hi existiria aquesta sinó hi hagués ningú que fes guerra. Em penso que per la abolició de les ànsies guerreres i dominadores que nodreixen als estats potents, no deuen sonmiar pas amb aquella fórmula estúpida d'en Girardin per a abolir la darrera pena: «Abaix la pena de mort? Molt bé. Però que comencin els senyors assassins.» No és possible

que aboleixin les guerres els propis guerrers, si precisament som nosaltres els que els mantenim per la salva-guarda dels nostres interessos nacionals. Si la societat no es rebela al pronunciar la paraula guerra, com s'extranyava en Guy de Maupassant, el militarisme existirà. Però aquesta guerra gran d'avui, és necessària: no és la lluita per la llibertat d'una nació, per interessos comuns o per pams de terra com si els soldats fossin uns agrimensors, sinó que és una lluita per la llibertat del món, i quan aquesta paraula, sagrada i divina, està amenaçada, no ens hem d'extranyar que la França lluiti tan valerosa i heroicament, tant sols siguiés en nom d'aquells Drets de l'Home que va estendre per tota la terra, com aquell Jehová llegendari les Taules de la Llei. Tota la sang vessada, tots els membres mutilats, totes les vides sacrificades, no ho són en nom d'un egoïsta i estret sentit de patria, sinó per la paraula llibertat, per la qual encare nosaltres sospirem cada dia.

Era ja en nom d'aquesta llibertat, que es lluitava tan bravament en aquells anys romàntics i revolucionaris de mitjans del segle passat: com per una Junta Central, quan se desarmava a la milícia, quan se amotinaven per unes quintes o quan aquells voluntaris republicans sortien cap a Sarrià a morir com uns romans. Era en nom d'ella, que'ls soldats liberals espanyols anaven a imposar a Basconia les lleis desamortitzadores d'En Mendizábal. Era per ella, aquella revolució de Setembre i la seva nit melodramàtica de Santa Isabel i el pont memorable d'Alcolea. Era per la llibertat, aquelles indisciplines d'En Riega, en Cabeza de San Juan; el fusellament per indisciplina d'En Torrijos; quan l'epopeia dels militars liberals sublevats contra Isabel II, i també per ella arribaren al fusellament aquells 66 artillers de San Gil. Era per la llibertat, la insurrecció filipina, i en contra d'ella no hi pogueren res els cent mil soldats espanyols morts en les manigües redemptores, com fou també per ella el fusellament d'En Rizal. I fins les kábiles marroquines senten una idolatria per ella, quan es deixen matar pels invasors del seu terreny. Les morts violentes d'homes representatius d'una tirania, no ho són també per la llibertat? I les nostres vagues memorables, que casi bé totes han tingut la seva hora roja? I la setmana cruenta del 909? I el fusellament d'En Ferrer i el altres quatre martres? Per la llibertat s'ha de batallar amb un romanticisme apassionat, amb la mateixa

fé dels que preguen amb tremolors milenaris, amb furor de catacumba, ja que no sentir ni afectació per ella, és fer un pecat *ex genere suo*. Pensem que la llibertat ha de ésser fins en aquells que als heterodoxes els foradarien la llengua amb plom bullit com feien als antics blasfems, i pensem també que, místics del seu esplendor, hi ha mil·lions d'homes que escriuen el seu nom gloriós als camps de batalla, amb sang del cos i amb sang de l'ànima.

I després de fer aquest sacrifici per la llibertat, és per un desig de més civilització i de més progrés, és per l'ansia de contemplar, acabada la guerra, a la França continuant siguent la mare del món. Des de 1792, totes les revolucions esdevingudes són la revolució francesa, la llibertat irradiada de França. Es un fet solar que és precis estar orb per a no veure'l, com deia Bonaparte. I avui en tots els cors existeix aquest fervor admiratiu per la França, que atrau i obsessiona com una dolça enamorada. Se vol visitar París abans de morir, igual com els mahometans aspiren a fer-ho a la Meca, per a retre homenatge a'n aquesta nació més que germana, bessona, que sentim palpitant sempre a dintre nostre amb l'amor de ésser una segona patria.

Deia un fort escriptor: «La tradició francesa es feta de protestanisme, d'enciclopedia, de convenció, de bonapartisme, de romanticisme, d'insurreccions socialistes, de cants de Victor Hugo, de conspiracions d'un Blanqui i teories de Proudhon sota l'imperi; de separació republicana, d'opressió laica, de procés Dreyfus, de governamentalisme radical... Ningú pot alçar el braç contra la França en nom de cap mancament fet a la Llibertat. Si de caigudes se l'acusa, culpa será de les realitats perentories, no pas de la democràcia que l'empeny. La seva tradició és laica, civil, expansiva, humana, renovadora. França contra el Vaticà, contra les aristocracies arbitràries i les petrificacions legals, contra les sectes religioses i pretorianes, contra les terres selvatges. França incorporant a Europa els pobles enfonsats de les seves llegendes. Ningú pot dir res ni contra el Renaixement ni contra la Enciclopedia; la Convenció i en Bonaparte son insuperables. Després d'Anglaterra és la més gran força imperialista que ha esdevingut. Sempre será ella la més gran força espiritual del món...»

Doncs per conservar tot això, avui en una part de la terra hi ha una devastació immensa. Si París, segons Enric IV, bé valia una missa, França bé valdrà una guerra, s'ha dit. I una guerra truculent i amb la grandesa de les velles epopeies homèriques. I és també per conservar tot això, que l'àngel de la pau ha d'esperar tenir en les seves mans immaculades el lliri simbòlic, que florirà en l'hora històrica en que la llibertat s'haurà salvada.

L'Alemanya volia fer trontollar la terra tota, com aquell comte l'Arnau de la llegend-

da. Volia imposar la seva força amb brutalitat teutona, volia dominar al món amb l'ansia de tenir-lo com un imperi més sota l'escalf de la seva àliga, posant a França i a les nacions aliades l'enguniós lema: Caribdis i Scila. O anar contra el perill dominador i imperialista de les nacions centrals o anar en perill de caure en una guerra. I la guerra ha vingut, i ha persistit i persistirà fins que'l triomf de les armes de l'Aliança digui el perill salvat, o Caribdis o Scila, i quin triomf portará la seguretat de no haver-hi més guerra per conservar la pau, sinó que será la pau que'ns preservará de cap més guerra. Allavors l'ideal dels antimilitaristes s'haurà complert, realitzant-se la divisa: *si vis pacem para bellum*, farem per la pau lo que hem fet per la guerra.

Exclamava Goethe: «Em dic vint vegades per hora: *Els que estimo están contents!* Pense en aquell, en aquella que estimo, en tal persona que plora; mil vegades per hora dono un tom al voltant del meu cor.» Doncs per complir amb aquesta divina cosa, és necessari el triomf de la llibertat. Sense que aquesta sigui clavada sobre els homes amb la força d'un àcid, ningú, ni els antimilitaristes, ni els anti-guerrers, ni cap dels apòstols de la germandat humana, ni el propi àngel de la pau, podran donar, en una hora, *un tom al voltant del seu cor*.

JOAN PUIG PUJOL.

Conte del toxó cerebral i la rata sentimentalista

Heu's-aquí que els toxons i les rates, no sé pas per quins ressentiments, no eren gaire amics.

Els toxons formaven una allau immensa i vivien a la part oposada de la mateixa muntanya en que vivien les rates. Aquestes, prudentes com solen ésser, es passaven el temps tranquilament en les vivendes llurs i menjaven pel que tenien sense enveges de cap mena. Però els toxons, pel contrari, se haurien perdut per poder arrebacar lo de les seves veïnes; aixís fou que la llur vida era un constant neguit, i, calladament, anaven ideant la manera de poguer aniquilar i fer perdre l'imperi de les rates.

Naturalment, com en tota associació, hi havia qui representava el cap major de les dugues colles i que era el que ho manegava tot el seu albir. Les rates tenien escollida una companya; i els toxons un toxó. La rata amb tot i disfrutar de unes dentetes acardades per a la seva defensa, tenia bon cor i tot ho sacrificava a la pau del seu regnat: era molt sentimental. El toxó, pel contrari: entenía que la força devia prevaldre: estava convençut, per diferents proves, que el més fort guanyava sempre. El toxó era cerebral. La rata era sentimentalista. An aquell la ciència el va fer fort. An aquèsta la feia forta la seva dignitat.

Un dia el toxó capí la idea de invadir i fer troços de l'imperi vehí. Com s'ha dit, estava ben preparat i per altre part tenia

una absoluta confiança en sí mateix. Ell sabia que del seu territori al de les rates hi havia el dels conills de per mig, però es cregué amb prou empenta per arrasar-ho tot com aixís ho feu convertint en una runa per tot allà on posava la petja: la resistència que havien ofert els conills al ésser amics lleials de les rates la varen pagar cara. Després continuaren avant: les rates no estaven previngudes però feien una defensa tenaç de les seves posicions. I aixís passaren dies dies.

Els toxons van imposar-se un mètode, una deixuplina, una tàctica. Inventaren màquines, líquits, àcids, fums: van castigar encare que fos injustament, com a exemple, per a fer temor; van passar pels pobles com una tempesta de foc; de les vivendes, dels cenobis artístics, dels llocs sagrats... en feren llocs comuns. Els toxons se desesperaven davant la seva impotència. El toxó i la rata són els dos francs enemics. El toxó porta una ordre, un estudi, un plan... la rata li deixa ensumar la qua, li fa donar unes quantes cabrioles i el desorienta. Adeu mètode!

El toxó emplaça un monstre que vomita foc i ferro? La rata s'ha dit: —Aquest te copará d'un cop! I mentres la maquinaria ha posat en ordre els materials i les grues han colocat el projectil, els ratolins s'han esmunyit i darrera seu ha quedat esfondrat el catau.

El cerebral va pensar: —Vols vèncer l'enemic? Fes-lo cego. I tal dit tal fet. Varen reunir-se els toxons més savis de entre tots els més savis de la colla, van aixecar laboratoris de nova planta, pensaren, feren sondejors, observaren... i ho conseguiren. El líquit cegava. Mes, heu-vos-aquí que la rata se'n adona: —No pot pas ésser aixó d'anar a les palpentes. I va dir: —Ja está! em taparé els ulls! Un gripau, va dir-li greument: —Mira que aixó ells ho tenen molt ben estudiat. I, és molt natural que si et tapes els ulls després no hi vegis. Però la rata va pensar amb les ulleres i va calar-se demunt del seu nacet, arrán mateix del bigoti, uns petits cristalls d'alló més elegants.

El toxó de ferro va pensar: —Ofégales! Será més pràctic que cegar-les, tota vegada que acabarem d'un cop. I feren lo mateix: quan tingueren aixecades les grans casernes d'estudi, varen posar-se a pensar. Naturalment, com que eren molts savis units foren moltes les proposicions i els projectes que's presentaren; però, ben debatut, s'acordà quintaessenciar les males olors més ofensives, concentrar-les i fer-les-hi cèrixer encare la virulència. El resultat, al fi, fou satisfactori: aquella fortor matava. Ho va saber la rata i va dir-se: —Aixó del respirar és indispensable; cal només fixar-se en que acabada la vida acabat el respir. I va posar-se a cavilar fins que va trovar el procediment: respiraria de un dipòsit que s'ompliria de la olor que més li agradés; i aixís ho feu, contradint tot hora els plans de l'enemic.

Un dia encare, el gripau, molt satisfet, deia: —Miréu que'n són de forts, aquests

toxons! La seva raó aixafa com el plom i el foc:

—Bé, però també tinc de dir-te que són molt malvats!—digué un esquírol. Car, jo entenc que uns se puguin matar a uns altres; però hi ha coses que no tenen perdó; perquè fer cegos per a vence'ls després, crec que és molt poc humà; i tirar metzines no crec que sigui gaire noble; i afogar l'enemic no és pas batre'l... Altrement jo crec que matar i assassinar són dugues coses ben diferents.

—Esquírol, no't tornis moralista perquè és un ofici que are està de baixa—digué el gripau allunyant-se.

—Està de baixa però are dignifica més que mai!—feu amatent l'esquírol.

I a tot lo que l'esquírol replicà jo hi estic del tot conforme.

J. SALLARÉS I CASTELLS.

10-V-1916.

L'àpet en honor de França

L'àpet que demà se celebrarà en nostra ciutat en honor de França, tindrà lloc en la espaiosa platea del teatre Euterpe, en quin hi assistirán tots els cónsuls de les nacions aliades.

Aquests senyors arribarán a nostra ciutat al tren de les onze del matí, essent rebuts pels individus de la Comissió organitzadora de l'àpet, i serán obsequiats abans del banquet amb una visita a la «Caixa d'Estalvis» i a la «Escola Industrial».

La paz, no la guerra

A que hablar de la guerra a la cual ha sido lanzada Francia junto con las naciones que componen la entente? Todos tenemos confianza en su victoria, la deseamos por creer que es el derecho que lucha contra la brutalidad y la premeditación, porque en realidad, no es otra cosa el militarismo alemán ni otra cosa el deseo de anexiones impropias en los tiempos de ahora.

A que, pues, hablar de la guerra cuando todos debemos sentir la amargura, cuando los ojos debieran desviarse ante las escenas de horror y de muerte que han manchado y manchan la historia de nuestros tiempos con salpicaduras de sangre, piltrafas de carne, asesinatos de indefensos, destrucción de pueblos, de joyas de arte, de monumentos... Los imperios centrales promotores de esa hecatombe que llena el mundo de lágrimas, de sangre, de lisiados, de miseria y de duelo... de esos no hablemos, la responsabilidad debe de pesar, con el tiempo, como loza de plomo sobre los que han conducido a su pueblo por el camino salvaje de la guerra.

Del progreso de que tanto blasonamos no es una realidad. La guerra indica claramente, de un modo incisivo, que aun el sentimiento de humanidad vive encerrado dentro la cáscara de un salvajismo trabajosamente contenido y se hace los posibles de simular un progreso efectivo y de humanismo elevado. Deseamos que la entente, que Francia, al luchar por el derecho pueda escribir una brillante página en su historia y que este sea el último desastre que azote la especie humana.

Los que hablan de la cultura alemana se olvidan de que todas las naciones han traído su grano de arena al progreso y que en todas partes han habido grandes hombres y grandes pensadores y que en Francia en particular, la que afirmó los derechos

del hombre rompiendo así las cadenas de esclavitud y extendiendo sus salvadoras ideas por el mundo y así como antes combatió por la libertad, no es extraño que ahora combate esa otra opresión encarnada en el militarismo, también ha tenido una verdadera pléyade de hombres ilustres que por si solos honran un pueblo.

Honremos la Francia en sus hombres, honrémosla por los ideales de humanidad que ellos vertieron, por sus filósofos, químicos, físicos, médicos, músicos, artistas, escritores, inventores, y por su pueblo amante de lo bello y de lo sublime.

Y nosotros que sabemos que a Jacquart se debe el gran desarrollo de la industria textil y su progreso y Sabadell su desenvolvimiento no debemos echarlo en olvido, elevándole un monumento o haciendo algo que le conmemore y así, al mismo tiempo de honrar Sabadell por tal acto, sería una muestra de verdadera simpatía a la nación vecina.

EMILIO TARRIDA.

Els necis d'avui

Aquesta Espanya descuidada, caurà empena per les mans dels necis. Ells tenen la vara de la superbia, i ells, amb la seva necetat, priven el que puguin reedificar-la els justos.

Empenyats en cercar sabiduria, cometen tota classe d'arbitrarietats; empró el burlador mai l'ha trobada, i en canvi s'apoya amb ella l'home recte.

Ells malgasten els ideals i els fan falsos i el poble que té la necessitat d'un Ideal, no té la capacitat per a escullir-ne un, el veritable per a sadollar la seva ànima d'amor i de justícia, sucumbint de debilitat. Però ai del dia que'l poble pugui capacitar-se, i, a l'assolir l'Ideal, ésser conscient lo necessari per a ésser fort; allavors, impetuós, es lliurarà del jou que tenen sobre d'ell aquests inhumans en qui radica el poder avui, i s'hermosejarà el rostre amb la auriola de la veritat, i, redreçant-se de ses passades caigudes, aixafarà coratjós els escarbats negres que ensombreixen el camí de la justícia.

Fins el neci quan calla passa per entès, i ells que's vanaglorien de compendrer els problemes que li son convenient a Espanya per sa reivindicació, la condemnem amb les seves indiscrecions, i la indiscreció en el neci és engany. A nostre davant mai han mostrat la ciencia per més que hagin intentat demostrar-la. Mai els necis han tingut autoritat davant de la multitud, no més quan han callat, i ells son el prevaricadors eterns. Per aixó son fracassats. Mes el despreci dels rectes cau damunt d'ells. Molt millor és trovar-se davant d'una ossa que l'hi hagin robat els cadells, que davant d'un fat en el paroxisme de la seva necetat.

Ells no accepten les correccions que'ls dirigeixen els que des d'abaix defensen al poble, perquè el seu camí, sense ésser recte, és profitós, però ells, com tot ser equivocat, moriran aborrits per tot lo sà que encara avui existeix, amargant-los la mort cruelment com una venjança dels atropells que cometeren quan en vida governaven.

Perque son apartats de cor troben camins,

ja que quan no els dona l'un el profit que volen, en cerquen un altre per a que els el dongui. Mes el prudent està content amb el preferit del seu cor, l'únic, i afronta conformat totes les contrarietats que puguin presentar-se-li.

L'intel·ligent s'aparta del mal, confia en que potser un dia es despertará la Humanitat, i el neci s'arrebata i s'anega amb lo que primer se li presenta, important-li poc sia bó o sia dolent.

Si la parla de sabi és medicina pel débil, la nostra parla és aquella que fereix enarrida la vanitat i l'orgull dels vanitosos; la nostra ploma és l'aixada que cava el sot de la necetat. La justícia dona vida, i nosaltres viurem, la maldat dona mort, i vosaltres morireu.

Caurán ferits de mort per l'arma justiciera d'un poble escarnit; tot confiant en que les seves riqueses els lliurarán de la indignació proletaria; mes el just triomfará, i será la flor de la veritat que reverdirá damunt del capitalisme orgullós.

Sers afrentosos que dormiu quan el poble necessita de la vostra diligencia i el vostre treball, que desprecieu la claretat perquè il·lumina les intel·ligencies del pobre. Morireu podrits sota les grapes justicieres dels proletaris enganyats i sereu substituïts pels íntegres d'ideal, confiats en la eficacia de les seves justes doctrines.

R.

Entre abrojos

Decididamente, los acontecimientos que se desenvuelven han de traer sus consecuencias lógicas en lo porvenir, pero en el presente, que es donde actuamos, sólo podemos divisar un horizonte lleno de fatídicas nebulas.

En el momento de ahora es cuando fueran menester hombres cuyos dotes intelectuales y morales fuesen capaces de orientar a la nación por los derroteros que señalarán una evolución progresiva y de desenvolvimiento; afanosos y previsores para los acontecimientos que forzosamente se avecinan.

Pero los prohombres del régimen poco se han cuidado de hacer patria ya que han puesto en olvido lo esencial para la prosperidad intelectual y moral de los ciudadanos y en lo que atañe al desenvolvimiento de la agricultura, industrias y comercio que sería por una parte la riqueza intelectual y moral y por otra la prosperidad de la Nación.

Para sostener el régimen han querido no tener hombres sino eunucos y por eso han matado en cada uno el sentimiento al ideal de prosperidad, de más bienestar y de progreso.

Y por eso vemos ante los equívocos, la malversión y la inaptitud, un pueblo que apenas osa levantar la voz y dobla la cerviz con resignación.

¡Ser hombres! ¡Ordenarlo todo para el bien individual, para el porvenir de España!

E. T.

L'endarreriment d'Espanya

Es una burla escandalosa l'estat de les carreteres i camins. Sembla que'l Govern te el propòsit preconcebut i ferm d'ofegar la vida nacional impossibilitant les comunicacions.

La majoria de les carreteres son intran-sitables. Es proibeix el tràfec. Es paralitza el comerç. Queden incomunicats els pobles, les viles, les ciutats. I tot el mon calla i el pobre país, aquest miserable i covard país d'eunucs no protesta. Aquest miserable país d'escèptics i d'egoistes ven el vot al major postor.

—Manca el diner per a l'arranjament de les carreteres—diuen els governants.—Peró es malgasta el diner i la sanc dels espanyols en el Marroc; i els polítics del règim fan negocis inconfessables, i les grans companyies explotadores reparteixen dividends crescuts, i els acaparadors campen amb l'ampar i el consorci dels homes que acaparen el Poder.

Tots els aspectes de la vida nacional irri-ten i desesperen. Tot rau podrit i des-cuidat. Hem arribat al límit de la nostra decadència. I el poble sempre dormint.

En l'hora present, de trágica grandiositat, tots els pobles exhibeixen els poderosos res-sorts de llur civilització. Espanya s'empeti-encara més; es deshonra encara més. I els espanyols no aixequen els punys ni dibuixen una menaça.

Seria necessari escombrar a molta gent. A gent de la dreta i de l'esquerra. Als culpables i als complis, als dolents i als incapaces, als gastats i als febles. S'ha d'encendre en el cor del país una foguera de furor contra tota aqueixa gent.

¡Pobre Espanya aquesta Espanya nostra, sense diners, sense honor, sense homes, sense nirvi, sense ideal!

¿No es trovarien mitja dotzena d'homes, veritables patriotes, que's troessin dispo-sats a recórrer Espanya de Nord a Sud i d'Est a Oest per a realitzar una obra d'apostolat aixecant l'esperit del país i fent una tasca de cara a la Revolució?

A BARCELONA

Homenatge an en Salas Antón

Les societats cooperatives de Barcelona oferiren, diumenge passat, un lunc al se-nyor Salas Antón, per a celebrar el triomf del diputat electe per aquest districte, que és ademés president de la Federació de Cooperatives de Catalunya i Ba-lears.

Assistiren a l'homenatge d'admiració i afecte al senyor Salas Antón, aprop de mil cooperativistes que ompliren per complert el saló-teatre del Centre Aragonés, cedit ga-lanament per la Junta per a tal objecte.

Feren ús de la paraula, per a afirmar la seva fè en la missió social de la cooperació i per a manifestar les seves simpaties i la seva confiança a l'homenatjat, el senyors: vis-president de la Cambra Regional; Sam-pere, de la Joventut Republicana Federal de Sabadell; Durán, de la Mutual Catalana; Molina, de la Cooperativa «Progrés»; In-glés, de la Nova Obrera; Sayós, president del Centre Aragonés; doctor Girona, de la Quinta «La Salud»; Aligué, president del Comitè Federal, de Sabadell; Anglés, de la Cooperativa «La Flor de Maig»; Peig, en representació de la minoria republicana de

l'Ajuntament de Sabadell; Rodoma, presi-dent del Comitè Comarcal; Ambrós, pre-sident del Círcol Republicà Federal, de Sa-badell; doctor Raduá, i Gardó, regidor per Barcelona.

Se llegiren diferents adhesions i un tele-grama del conegut propagandista Federal de Vilafranca, en Isidro Rius.

El regidor en Eladi Gardó proposà als concurrents enviar un telegrama an en Ro-manones participant-li que en Salas Antón, ademés de la representació republicana de la seva acta per Sabadell, ostentarà la de 200 cooperatives de Catalunya i Balears.

Els representants federals de Sabadell feren constar repetides vegades que votaren al senyor Salas Antón els federals i els ra-dicals, únics partits republicans que existei-xen en aquella població.

Tots els oradors tingueren frases de elo-gi i demanaren constants aplaudiments pels republicans i cooperativistes de Sabadell, que han contribuït al triomf de la candi-datura de don Joan Salas Antón.

El senyor Salas Antón, molt agraït a tots per aquelles proves d'afecte i confraternitat, va prometre fer tot quan estigués de la seva part per a la cooperació i per a la Re-pública, seguint aplaudides calurosament les paraules del diputat per Sabadell.

Notes i comentaris

L'acta de Sabadell

El Tribunal Suprem ha declarat vàlida la elecció d'aquest districte, proclamant al di-putat electe don Joan Salas Antón.

Les bravates dels silvestristes, sobre si el Tribunal declararia nul·la l'acta del senyor Salas Antón, han resultat fallides i desva-nescudes. Les males arts empleades rebutja-des, i la burla que ells volien fos per al nostre diputat, serà una mostra més patent de la consideració que mereix dintre la po-lítica central, un ridícol com en Silvestre Romeu.

No han fet més que confirmar la repulsió que va inspirar-li, el dit senyor, al districte de Sabadell.

Pels reus de Ceniceró

S'han cursat els següents telegrams:

«Presidente Consejo Ministros. — Ma-drid. — SABADELL FEDERAL demanda una justa piedad por los condenados de Ceniceró. — La Redacción».

«Presidente Consejo Ministros. — Ma-drid. — Juventud Republicana Federal ruega interceda indulto condenados Ceniceró y abolición pena muerte vergüenza España. — Presidente, Ninet.»

«Presidente Consejo Ministros. — Ma-drid. — Comité Republicano Federal de Sa-badell, acude a sus sentimientos humanita-rios pidiéndole indulto reos Ceniceró». — Presidente, Aligué».

«Presidente Consejo Ministros. — Ma-drid. — Sociedad Círculo Republicano Fe-deral pide indulto reos Ceniceró. — Presidente, Ambrós».

D'aquests telegrams s'han rebut les se-güents contestacions:

«Presidente Consejo Ministros a Aligué. — Transmíto su telegrama señores Minis-tros.»

«Presidente Consejo Ministros a Ambrós. — Daré cuenta su telegrama señores Mi-nistros.»

Retall

Copiem de «La Veu de Capellades»:

«El triomf d'en Salas Antón. — El triomf d'en Salas Antón, pel districte de Sabadell, constitueix no solament una esplendorosa victòria pels ideals de República i Autonomia sino també, i molt particularment, pels ideals d'emancipació obrera.

I diem que significa especialment un triomf pels proletariats, perquè en Salas Antón, home de ben arrelades idees de llibertat i democràcia, votat i defensat pels republicans de Sabadell, és, ha sigut sempre, avans que polític, un expert sociòleg que a les qüestions econòmiques obreres ha dedicat sempre preferent atenció, convençut de que sense l'emancipació econòmica no es possible la rege-neració política dels pobles.

Nosaltres, que ademés de republicans naciona-listes, som també obrers, i que en el cooperativisme hi veiem igualment l'emancipació econòmica de la classe obrera, celebrem amb tota l'ànima el triomf d'en Salas Antón ja que la seva obra en el parla-ment ha d'ésser de resultats feconds i profitosos.»

L'impost d'inquilinat

Trobem en la premsa local el següent edicte:

«Alcaldía de Sabadell. — A pesar del nuevo plazo otorgado por este Ayuntamiento, para que los deudores del impuesto de inquilinato pudieran saldar sin recargo sus descubiertos, quedan aun algu-nos que no lo han verificado todavía.

Y dispuesta esta Alcaldía a exigir su inmediata efectividad, se advierte a los morosos, que si por todo el 15 del actual, día en que termina el referido plazo, no han retirado sus recibos en la Oficina de Arbitrios, sin perjuicio de procederse contra ellos por la vía de apremio y ejecución, serán publicados sus nombres en los periódicos locales, para que lleguen a conocimiento del vecindario.

Sabadell 9 Mayo 1916. — El Alcalde, A. Camps.»

Sabem nosaltres que els que no han pagat dit impost, no son *algunos*, sinó moltíssims. Que s'els farà an els morosos? No ho sabem però com que l'autoritat és l'autoritat, es-perem els *aconteixements*.

El pago d'arbitris

Amb motiu de la denuncia que ferem nos-altres en un número passat referent a que certs industrials no posaven els segells corresponents en els seus respectius cartells ja fixats, trobem ara, en la premsa local, aquesta disposició de la primera autoritat:

«Alcaldía de Sabadell. — En cumplimiento de lo que se dispone a la Tarifa 11 (2) de las vigentes Ordenanzas de Arbitrios se comunica por medio del presente edicto a las empresas de espectáculos y a los particulares, que no pueden fijar en la vía pública carteles anunciadores sin que estos lleven el correspondiente sello acreditativo de haber pa-gado al arbitrio establecido y sin que dicho sello haya sido inutilizado con el fechador, por el perso-nal de la oficina expendedora.

Al objeto de que no pueda alegarse motivo algu-no para dejar de cumplir con lo anteriormente dispuesto, los sellos para toda clase de carteles se despacharán en la Sección de Arbitrios del Ayun-tamiento de 9 a 12 y media y de 15 a 19 todos los días laborables, y de 9 a 12 los días festivos.

Tanto en los días laborables como en los festivos y durante las horas en que no esté abierta la sec-ción de Arbitrios del Ayuntamiento, los expresa-dos sellos se despacharán en la portería de las Casas Consistoriales.

De hoy en adelante, pues, la falta de sello en los carteles anunciadores, será denunciada inmediata-mente a mi autoridad para poder aplicar la penali-dad máxima a los contraventores.

Un invent

Diu la «Gazeta del Vallés» que un capellà de Cuenca ha inventat una mena de sama-rreta que evitarà tota mena de mals... tots menys un: la manca de subscriptors del diari del Deu i Patria.

Noves

La Lliga N. Catalana de París, fundada en 1903, tenint en compte el moviment econòmic actual produït per les deplorables circumstàncies que atravesava l'Europa, s'ha constituït en centre d'informació gratuïta de tot lo concernent a la Indústria, l'Agricultura i el Comerç catalans amb França.

El seu fundador en T. D. Capdevila, domiciliat a l'estatge social de la entitat, rue Beauregard, 16, París; acceptarà, además, baix la seva responsabilitat personal i en les millors condicions i garanties, tot genre de representacions i comissions.

—Per a aminorar la precària situació en que's troba, degut a una llarga i penosa malaltia el soci de la Joventut Recreativa del Círcol Republicà Federal en Francisco Salomó, aquesta ha organitzat un gran ball de tarde a càrrec de la orquestra "Fatxendas" executant un escullit programa.

Avans de començar aquest ball la mateixa orquestra executarà un gran concert en el Saló-café.

—Ha sigut nomenat per la Direcció General, mestre de la Escola de la Creu-Alta, D. Josep Santamaría.

I de la desdoblada de parvuls d'aquesta ciutat D.ª Joana Boix.

—Diumenge 14 de Maig, festa de l'Aplec de Sabadell, la Societat Aucellista "Antigua Sabadellense", celebrarà l'anyal festa dels aucells amb un gran Concurs-Certamen Aucellista, en el qual es concediran valiosos premis.

Per aquest Concurs la Societat convida a tots els aucellistes i al públic en general.

Dita festa tindrà lloc enfront al quiosc de Canaletas.

—Organitzada per la Secció Excursionista de nostra entitat "Brot Vallesenc", la qui convida a qui tingui gust d'assistir-hi, a la excursió per les Costes de Garraf que tindrà lloc el proper diumenge dia 21 del corrent, baix el següent itinerari:

Surtida de nostra ciutat a les dugues i mitja de

la matinada en carruatge fins a Barcelona per a agafar el tren que surt del Baixador del Passeig de Gràcia a les 5'33 del matí, baixant a Castelldefels. Des d'aquest lloc fins a Sitges es farà a peu, visitant lo més notable de dita ciutat com és el "Cau Ferrat" d'en Santiago Rusiñol, retornant d'aquest últim lloc a la nostra ciutat amb tren.

Cal portar-se provisions pel dia.

Punt de reunió per a la sortida: cotxeria d'en Florenci Moliné (a) Fensó (carrer de Sant Pau).

El preu dels viatges serà de 7 pessetes màxim.

Tots els que vulguin assistir-hi poden donar son nom a la Consergeria del Círcol Federal fins divendres 19 del corrent a les 11 nit.

Companyia Comercial Alcoholera, S. A.

Anís ARLEQUIN 'PICAROL'

Especialitat en Misteles, Moscatells
i Licors de totes classes

Dipositari: **Josep Fitó** (a) **Mistos**

Sant Pere, 31 • Teléfon 660 • Sabadell

GORKIANO

todos juntos, acaso no se vean nunca más. Pero ellos se ayudaron! También eso es bastante.

¿Que más cosa que amor significa ayudarse? Esto es el Socialismo.

He aquí en que hemos faltado: en no ser tan hermanos como nos prometimos. Y ahora, claro está, la labor socialista ha de ser juventud, y solo juventud.

Porque la juventud es resurgir eterno. Los viejos del partido, venerables apóstoles de la causa más grande, no han hecho como Cristo. Cristo odiaba la cruz, porque en ella morían igual que los ladrones aquellos que pensaban siempre en un más allá. Pero no la temía. Vió a un pueblo y a un Estado contra él, vió a un mundo contra él y no quiso humillarse.

¿Porqué tuvisteis miedo, vosotros los apóstoles de la causa más grande?

Algo que no vacile es necesario; y necesario al pueblo. Clamor de juventudes, alma de juventudes.

LA HUELGA.— Vivamos un momento la candente tragedia.

Unos hermanos nuestros, miles de camaradas, se han lanzado forzados a la huelga. Tiempos son de penuria los tiempos que corremos. Vosotros lo sabeis, que esta guerra nos lleva a todas las vergüenzas que el capital amasa con sus culpas.

¡Y, que horrible sufrir por esta negra causa! Si no puede comerse del trabajo... ¿cómo pasar sin él?

Y sin embargo es justo, es necesario. Precisa hacerlo así. La torpe burguesía nunca cederá nada sino a otra burguesía

GLOSAS

—En el Centre d'Estudis Psicològics tindrà lloc demà diumenge a les quatre i mitja de la tarde, una gran conferencia pública en quina els entusiastes propagandistes espiritualistes senyors Marian Anglada i Juli León, desenvoluparan respectivament els següents temes: "Consideraciones leales sobre algunas cuestiones espiritas", "Las enfermedades a la luz del espiritismo moderno".

Queden invitats tots els socis i famílies d'aquest Centre en particular, i als amants de la cultura en general.

—Demà diumenge, tindrà lloc en el "Centre Català" l'anunciada segona sessió selecta composta d'un recital de "Lieders" a càrrec dels eminents artistes senyoreta Concepció Badia, sopran, i Frederic Longás, pianista.

S'executarà un triadíssim programa.

—El pròxim dijous 18 del corrent, la Banda Municipal inaugurarà la serie de concert nocturns que desde fa dos anys, ve donant tots els dijous d'istiu en el kiosk de la plaça del Dr. Robert.

—Tots els dies, així feiners i festius, de onze a dotze del matí, se vacunarà i revacunarà gratuïtament en el Dispensari Mèdic Municipal a totes les persones que ho desitjin.

—Dimecres quedà solucionada la vaga de paletes que començà el dilluns. Se'ls concedí el ral de més que demanaven i que començaran a cobrar el primer de Juny.

—La excursió que organitza la Secció de Sports del Centre de Dependents del C. i de la I. d'aquesta ciutat, a la pintoresca illa de Mallorca, definitivament tindrà lloc els dies 21, 22, 23; i 24 del proper mes de Juliol, per els detalls que de la mateixa és tenen, promet ésser molt atractiva, car a més de visitar-se la capital, es farà extensiva en els seus punts més pintorescos com son: Sóller, Miramar, Deyá, Manacor, Coves del Drac, Pirata, etc., etc.

La vinenta setmana és donarán detalls i condicions per a la inscripció a la mateixa.

Impremta Sallent; Sant Quirse, 32 - Telèfon 520

Es ven, per retirar-se del negoci, un establiment de Sabateria situat en un punt dels més céntrics de la ciutat

Per a informes en aquesta Administració.

Kiosc de Canaletes

Cervesa **E. Petry,**

S. EN C.

Exigeixis en els taps la marca del Representant

Gasseosa **F. PANÉ**

Se serveix a domicili

Rambla, 198

Latorre, 2

AL RESURGIR.— El mundo se ha admirado de nosotros. Renacen otra vez los socialistas, han exclamado párias y opresores. Y nos tienen temor.

¿Cómo podía ser lo que decían, de que ya había muerto nuestra Idea? No nos faltó la fé un solo momento; sabemos que no vuelve a los que la perdieron o de ella se alejaron. Pi y Margall comparóla a la virginidad, que no vuelve tampoco.

Pero una cosa es cierta, eso sí. Fué que tuvimos miedo, fué que tenemos miedo casi siempre. Si aún gritamos hoy mismo contra los camaradas alemanes, y ellos contra nosotros, es porque ni unos ni otros supimos ni sabemos ser enteros, dignos de nuestra amada.

¿Qué dirá nuestra amada si no la fecundamos? ¿Qué dirá nuestra amada si la hemos engañado, si nos encuentra eunucos?

Ved qué es el Socialismo: cáele al carretero en medio del camino su caballo, lleno el carro de fardos. Pero este carretero no hace el camino solo. Otros hombres como él, así hacen su trabajo, que es penoso y difícil. Bajan de sus asientos, y sin que nadie mande ni obedezca,—ponen todos su esfuerzo y es bastante—levantan al caballo. Luego otra vez se vuelven a la propia labor, casi siempre sin nada agradecerse, porque es deber cumplido. Y acaso no se vieron una vez en la vida